

Seat No. : _____

N40-109

December-2014

B.Com., Sem.-VI

CC-308 : Business Laws-II

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) ક્ષતીપૂર્તિનો કરાર અને જામીનગીરીના કરાર વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 6
અથવા
એજન્સીનો અંત કયા-કયા સંજોગોમાં આવે છે તે વિષે ચર્ચા કરો.
(બ) બેઈલીની ફરજો દર્શાવો. 4
અથવા
કાયદેસર અનુમોદનના તત્વોની ચર્ચા કરો.
(ક) સામાન્ય લિયન અને ખાસ લિયન વચ્ચેનો તફાવત દર્શાવો. 4
અથવા
સબ-એજન્ટ અને બદલી એજન્ટ વચ્ચેનો તફાવત દર્શાવો.
2. (અ) કંપનીની વ્યાખ્યા આપી કંપનીના લક્ષણોની ચર્ચા કરો. 6
અથવા
કંપનીના આવેદનપત્રની વ્યાખ્યા આપી તેની કલમોની ચર્ચા કરો.
(બ) ખાનગી કંપનીના વિશેષ અધિકારો જણાવો. 4
અથવા
કંપનીના ડિરેક્ટરની ગેરલાયકાતો જણાવો.
(ક) નોંધ લખો : લઘુત્તમ ભરણું. 4
અથવા
નોંધ લખો : આંતરિક વહીવટનો સિદ્ધાંત
3. (અ) ગ્રાહક સુરક્ષા ધારા હેઠળ ગ્રાહકને મળતા અધિકારો જણાવો. 6
અથવા
કેન્દ્રિય ગ્રાહક સુરક્ષા પરિષદ વિશે નોંધ લખો.
(બ) ગ્રાહક સુરક્ષા ધારા હેઠળ સમજાવો : 4
(1) ફરિયાદ
(2) ગ્રાહક
અથવા
ગ્રાહક સુરક્ષા ધારા હેઠળ સમજાવો :
(1) ગ્રાહક તકરાર
(2) સેવાઓ

(ક) નોંધ લખો : રાજ્ય ગ્રાહક તકરાર નિવારણ પંચ. 4

અથવા

નોંધ લખો : ગેરવાજબી વેપારી રીતરસમ.

4. (અ) નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટની વ્યાખ્યા આપી તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો. 6

અથવા

ચેક અને વિનિમયપત્ર વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

(બ) વચનચિટ્ટીના આવશ્યક તત્ત્વો જણાવો. 4

અથવા

યથાનુક્રમે ધારણ કરનાર વિશે નોંધ લખો.

(ક) નોંધ લખો : કોર્સિંગના પ્રકારો. 4

અથવા

નોંધ લખો : શેરોના પ્રકાર. (એન્ડોર્સમેન્ટના પ્રકાર)

5. નીચે દર્શાવેલ વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે જણાવો : 14

- (1) જામીનગીરી એક કરતાં વધુ વ્યવહારની હોય તેને સામાન્ય જામીનગીરી કહેવાય.
- (2) પ્રિન્સિપાલની ગેરહાજરીથી એજન્ટ પોતે સબ એજન્ટ નીમી શકે.
- (3) પ્લેજ એક પ્રકારનું બેઈલમેન્ટ છે.
- (4) લિયનના હક્ક માટે પક્ષકાર પાસે માલનો પ્રત્યક્ષ કબજો હોવો જોઈએ.
- (5) ખાનગી કંપનીમાં ઓછામાં ઓછા પાંચ ડિરેક્ટર હોવા જરૂરી છે.
- (6) આર્ટિકલ્સમાં કંપનીના ઉદ્દેશો દર્શાવેલા હોય છે.
- (7) વિજ્ઞાપનપત્ર જાહેર જનતાને શેર ખરીદવાનું જાહેર આમંત્રણ આપતો દસ્તાવેજ છે.
- (8) કંપની પોતાની સંમતી સામાન્ય મહોરથી દર્શાવે છે.
- (9) ગ્રાહક સુરક્ષા ધારા મુજબ ગ્રાહક સિવાય ગ્રાહકનો વારસદાર ફરિયાદ કરી શકે.
- (10) જે વ્યક્તિ માલ ખરીદનારની સંમતિથી માલનો ઉપયોગ કરે તે પણ ગ્રાહક કહેવાય.
- (11) વીમાની પોલીસી ખરીદનાર ગ્રાહક નથી.
- (12) ચેક એક પ્રકારનું વિનિમયપત્ર છે.
- (13) ચેકની નકરામણી અંગે કોઈ નોટિસ આપવાની જરૂર નથી.
- (14) વચનચિટ્ટીમાં અવેજ જરૂરી નથી.

Seat No. : _____

N40-109
December-2014
B.Com., Sem.-VI
CC-308 : Business Laws-II

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Explain the difference between Contract of Indemnity and Contract Guarantee. **6**
OR
Describe the various modes by which an agency may be terminated.
- (B) State the Duties of Bailee. **4**
OR
Describe the essentials of Valid Ratification.
- (C) State the difference between Particular Lien and General Lien. **4**
OR
State the difference between sub agent and substituted agent.
2. (A) Define Company and discuss its characteristics. **6**
OR
Define Memorandum of Association of a Company and discuss its clauses.
- (B) State the Special Privileges of Private Company. **4**
OR
State the disqualifications of Company Director.
- (C) Write note on : Minimum subscription. **4**
OR
Write note on : Doctrine of Indoor Management.
3. (A) State the rights of Consumer under Consumer Protection Act. **6**
OR
Write short note on the Central Consumer Protection Council.
- (B) Explain under Consumer Protection Act : (1) Complaint (2) Consumer. **4**
OR
Explain under Consumer Protection Act : (1) Consumer Disputes (2) Services.

(C) Write note on : State Level Consumer Dispute Redressal Commission. **4**

OR

Write note on : Unfair Trade Practice.

4. (A) Define Negotiable Instrument and discuss its characteristics. **6**

OR

Explain the difference between Cheque and Bill of exchange.

(B) State the essential elements of Promissory Note. **4**

OR

Write note on Holder in due course

(C) Write note on : Types of Crossing. **4**

OR

Write note on : Types of Endorsement.

5. State whether the following statements are **True** or **False**. **14**

- (1) When guarantee is for one or more transactions, it is called general guarantee.
- (2) An agent can appoint sub-agent by principal's absence.
- (3) Pledge is one type of bailment.
- (4) For right of lien parties must have direct possession of goods.
- (5) Minimum numbers of Directors in Private Company must be five.
- (6) Articles mentions object of the company.
- (7) Prospectus is an open invitation to the public to purchase the share of the company.
- (8) Company shows its consent by common seal.
- (9) On behalf of customer his legal heir can complaint under consumer Protection Act.
- (10) User of goods purchased by another person is also a consumer.
- (11) A purchaser of insurance policy is not a consumer.
- (12) Cheque is one type of Bill of Exchange.
- (13) No notice is needed in case of dishonour of cheque.
- (14) Consideration is not necessary in Promissory note.